

ХАДИЈА ЦИГАЛ КРИЈЕШТОРАЦ
 Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље
 hadijakrijestorac@gmail.com

БИБЛИОТЕКА „ВУК КАРАЏИЋ“ ПРИЈЕПОЉЕ У ПРОЈЕКТИМА ИНТЕРКУЛТУРНЕ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ СРБИЈА – ЦРНА ГОРА

САЖЕТАК | Библиотека „Вук Караџић“ у Пријепољу има деценијско искуство у различитим видовима међубиблиотечке и интеркултурне сарадње, а посебно је радила на имплементацији више међународних пројеката уз помоћ којих је значајно унапредила своје библиотечке капацитете. Последњи у низу међународних пројеката на којима је партнерски радила је ИРА пројекат прекограничне сарадње Србије и Црне Горе „Европа за културу, култура за Европу“¹ (реализован у периоду 2016–2017). За нашу библиотеку пројекат ИРА је изузетно важан јер је био финансијска и друга подршка за набавку скенера за дигитализацију и формирање Дигиталне библиотеке Пријепоље (о овој теми објављени су радови). У овом раду ћемо се осврнути на друге сегменте пројекта „Европа за културу, култура за Европу“, на интеркултурну сарадњу и регионално повезивање. На ширем плану, циљ пројекта „Европа за културу, култура за Европу“ био је да доприне се повећању квалитета и обима културне сарадње пограничних регија Србије и Црне Горе (Лимска долина), повезујући културне институције, посленике културе и уметнике. Библиотека „Вук Караџић“ са партнерима из локалне средине и партнерима из Црне Горе, такву интеркултурну активност реализовала је кроз: Арт фестивал „Лим – водени жиг полимских градова“, „Лимска песничка регата“, „Лимске песничке луке“, окупивши културне посленике, институције и уметнике из десетак полимских градова.

КЉУЧНЕ РЕЧИ | Библиотека „Вук Караџић“ Пријепоље, ИРА – Инструмент за претприступну подршку, Србија, Црна Гора, прекогранична сарадња, интеркултурна сарадња

¹ Равноправно се користи у разним документима и као: „Култура за Европу, Европа за културу“.

УВОД

Схвативши да класично буџетско финансирање рада неће омогућити њен развој у складу са савременим токовима у библиотекарству, библиотека „Вук Караџић” у Пријепољу више од две деценије веома активно ради на пројектном развоју.

За сваку врсту своје делатности, Библиотека је изналазила начин да део тих послова буде препознат као вишезначно и дугорочно користан за грађане: културолошки, образовно, социјално и на друге начине, и да као такав добије финансијску подршку различитих донатора.

Најчешће је пријепољска библиотека тражила подршку за квалитетнију имплементацију библиотечко-информационих послова и што стручнијег и стандардима ближег библиотечког напредовања и рада са корисницима. Али, упоредо са развојем својих библиотечких потенцијала,² Библиотека је, као најстарија културна установа у Пријепољу, додатно и континуирано радила на развоју и обликовању културног живота овог простора. Када кажемо „овај простор”, мислимо на „тронећу”³ (Србија – Црна Гора – Босна и Херцеговина), историјски – заједнички и вишевековни; културни – природно прожимање култура; фамилијарни – бројне родбинске везе итд.

На фону реалних потреба људи који живе културу и оних који стварају на пољу културе и уметности на овом простору, Библиотека је добила прилику да у већем обиму успостави сарадњу са институцијама и појединцима са

---

² Годишња приноса фонда у просеку је 4.000 библиотечких јединица, данас је фонд величине преко 120.000 библиј. јединица; чланова библиотеке је више од 4.000 (статистика је изведена из система COBISS3, сегмент Исписи/Фонд/Статистика–извештај, F-Sta-02, 2019); комплетна IT опрема свих одељења; аутоматизација рада Библиотеке; мобилна библиотека (прва модерна у Србији у 20. веку) за сеоска и приградска насеља (где живи 60% становника општине Пријепоље) „ИнфоБус”; едукација запослених за библиј. послове; едукација корисника и грађана из IT, информационе писмености, демократије, грађанских права, пољопривреде; рад са маргинализованим групама, мањинским групама итд.

³ Од 1962. године па до 1995/1997. године на овом простору је деловала Међурејубличка заједница за културно-просвјетну дјелатност, финансирале су је све пограничне општине из три републике. Она је организовала за све области културе и уметности заједничке програме. Омогућавала је континуиране сусрете, сарадњу, развој појединаца и установа културе и уметности кроз конфигурацију умрежених установа културе, манифестација, уметника. Омогућавала је међународну сарадњу разменом програма. Објављивала је књиге и култни часопис *Мосћови* – доступни на: <http://digital.biblioteka-prijepolje.com/items/browse?collection=4>. Програме МРЗ одликовали су мултикултуралност и високи естетски квалитети. Распадом Југославије дошло је до велике празнине у сарадњи о каквој смо говорили да је постојала.

„тронеће“ и из Лимске долине и у сарадњи са њима кроз пројекат „Европа за културу, култура за Европу“ на квалитетан начин створи нове културне и уметничке вредности.

„ЕВРОПА ЗА КУЛТУРУ, КУЛТУРА ЗА ЕВРОПУ“
“Europe for Culture, Culture for Europe”

Један од најважнијих инструмената Европске уније усмерених ка унапређењу регионалне сарадње⁴ на Западном Балкану је прекогранична сарадња. Пројекат „Европа за културу, култура за Европу“⁵ је део пакета програма прекограничне сарадње Србије и Црне Горе који финансира Делегација Европске Уније у Србији, средствима ЕУ.

У нашем случају, прекогранична сарадња представљала је – оквир за унапређење свеобухватне културне, социјалне и научне сарадње између локалних и регионалних заједница у пограничном појасу Србије и Црне Горе и шире у Лимској долини (локалне самоуправе, библиотеке, музеји, туристичке организације, невладине организације, медији и појединци ствараоци из области културе и уметности).

Радећи на концепцији садржаја пројекта „Европа за културу, култура за Европу“, имали смо намеру и циљ да све осмислимо тако да подстакнемо и успоставимо интензивнију сарадњу између заједница⁶ на нивоу општина како би био изграђен заједнички идентитет становника и професионалних група. Програмски сегменти на којима смо радили требало је да подржавају активности усмерене на истицање културних, историјских, етничких, образовних и

---

⁴ Програм прекограничне сарадње Србија – Црна Гора у оквиру Инструмента за претприступну подршку (IPA) – Компонента II је јединствени претприступни фонд Европске уније установљен регулативом Савета Европске уније бр. 1085/2006 од 17. јула 2006. године.

⁵ Меморандум о сарадњи (CRIS No: 2016/377-115) и учешћу у пројекту прекограничне сарадње Србије и Црне Горе „Европа за културу, култура за Европу“ потписан је 29. августа 2016. године у Бијелом Пољу у Кући Риста Ратковића. Потписници споразума су представници установа културе из Бијелог Поља – ЈУ „Ратковићеве вечери поезије“ и њен сарадник НВО „Стихом говорим“ и Пријепоља – Библиотека „Вук Караџић“ и Удружење грађана „Лимски дарови“. Пријектне активности су трајале до септембра 2017. године.

⁶ Под заједницама подразумевамо: локалне самоуправе, библиотеке, музеје, туристичке организације, невладине организације, медије и појединце ствараоце из области културе и уметности.

спортских веза. Наведени елементи наших циљева могу се чинити специфичним, а нису, само смо били „специфично” усредсређени на то да искористимо финансијску подршку како би осветили потребу и смисао установљења чврсте основе за заједничке активности великог броја субјеката у програмској области из културе, уметности и библиотекарства. Разумевајући наведени дух, идеје и начела прекограничне сарадње коју у најкраћем можемо да искажемо као: изградња партнерстава и заједнички рад, дефинисали смо и своје стратешке циљеве и намере да већини програмске сарадње обезбедимо трајност и континуитет.

Реализацијом пројекта „Култура за Европу, Европа за културу” имали смо за циљ:

- да допринесемо повећању квалитета и квантитета међународне сарадње кроз промоцију концепта интеркултурализма;

- промоцију аутентичних мултикултуралних вредности у циљу побољшања искустава професионалних уметника и уметника аматера, кроз допринос промоцији међукултуралног дијалога;

- регионално повезивање стваралаца и фестивала, као и размена културних добара;

- афирмацију писане речи са простора Лимске долине;

- да дамо допринос, кроз повезивање и сарадњу, борби против свих предрасуда;

- посебно да подстакнемо афирмацију младих аутора;

- да подржимо и подстакнемо дечје стваралаштво и стваралаштво за децу.

Осим тих културно-уметничких програмских сегмената, Библиотека „Вук Караџић” у Пријеполу је уз подршку IPA реализовала: информационо описмењавање сеоског становништва,⁷ и што је за једну библиотеку данас изузетно значајно, дигитализацију завичајне грађе и формирање Дигиталне библиотеке Пријеполје.⁸

---

⁷ Рурална ИТ школа, ECDL ИТ – Обука и сертификација кандидата за ECDL. Циљ ове обуке је био да повећа информациону и информатичку писменост старије сеоске популације у Пријеполу и сеоског становништва и тако допринесе повећању њихових појединачних капацитета за рад на себи и за себе. Обуком је обухваћено 253 полазника распоређених у 42 групе. Тако ће им живот бити удобнији, брже ће пратити токове које савремено друштво данас намеће. Приступљено 10.09.2017, <http://www.biblioteka-prijepolje.com>; <http://www.infobus.org>.

⁸ Формирана је Дигитална библиотека Пријеполје. Дигитализацијом културног наслеђа, дугорочно и адекватно се допринело афирмацији свих идентитета овог простора у најширем смислу те речи. Садржај и структура Дигиталне библиотеке Пријеполје темељи се на писаном и на други начин ствараном културном наслеђу, кроз векове, Пријепоља и суседних општина. Колекције дигиталне библиотеке (књиге историографског,

Наведене циљеве на пољу: повећања квалитета и квантитета међународне сарадње кроз промоцију концепта интеркултурализма; промоцију аутентичних мултикултуралних вредности у циљу побољшања искустава професионалних уметника кроз допринос промоцији међукултуралног дијалога; регионално повезивање стваралаца и фестивала, као и размена културних добара; подршка, промоција и афирмација писане речи са простора Лимске долине, као и стварање услове за повезивање младих аутора, чиме трасирамо сарадњу и у будућности; и са посебном радошћу, афирмација и омогућавање сарадње на пољу дечјег стваралаштва и стваралаштво за децу, реализовани су кроз Арт фестивал „Лим – водени жиг полимских градова“, и његова три сегмента: „Још нас има поред Лима“, „Лимска песничка регата“ и „Лимске песничке луке“⁹

АРТ ФЕСТИВАЛ „ЛИМ – ВОДЕНИ ЖИГ ПОЛИМСКИХ ГРАДОВА“¹⁰ „ЈОШ НАС ИМА ПОРЕД ЛИМА“

Арт фестивал је почео манифестацијом младих „Још нас има поред Лима“¹¹ која се одвијала на отвореном, на обали Лима. Манифестација је била посвећена младима, и у њој је учествовала школска омладина: млади ликовни, песнички, музички и новинарски таленти. Резултат окупљања младих са обала Лима јесте Лимом инспирисан опус ликовних радова који је, опет на отвореном, на обалама Лима, био постављен и врло посећен од стране суграђана.

Музички таленти су такође имали своје вечери, млади књижевни стваралаци су своју Лимом инспирисану поетику преточили у омладинске збирке

документаристичког, научног и уметничког садржаја, из свих сфера живота овдашњег становништва; фото-грађа и периодика; ретка и посебна дела и рукописи) постављене на глобалној мрежи постају доступне широм света, сваком појединачном кориснику, у било које време, и то бесплатно. Често се ради о публикацијама и садржајима који се не налазе лако у другим библиотекама, нису увек доступне ван локалне библиотеке, старијег су датума, носе визуелне нијансе (фото-грађа), део су културне баштине, дигитализацијом се отварају могућности за колективитете и појединце. Данас се на <http://digital.biblioteka-prijepolje.com> налази 1415 објеката и више од 45.000 страница.

Више о Дигиталној библиотеци Пријепоље: Хадија Џигал Кријешторац, „Дигитална библиотека Пријепоље“, *Корак библиотеке*, бр. 3 (2017), приступљено 10.09.2017, <http://digital.biblioteka-prijepolje.com>; http://www.biblioteka-uzice.rs/korak_biblioteke.htm.

⁹ Или „Смарагдна књига Лима“.

¹⁰ Тродневна културно-уметничка манифестација под називом „Лим – водени жиг полимских градова“.

¹¹ Инспирација за назив су стихови из збирке: Драгомир Ђулафић, *Још ме има* (Београд: Интерпресс, 2000).

„Краљевство бијелих рада“ (изашла у Бијелом Пољу у склопу фестивал дјечјег стваралаштва „Краљевство бијелих рада“, а уврштени су и у збирку „Лимске песничке луке“, објављену у Пријеполју). Млади новинари су у „Журналцу“¹² опет Лимом мотивисани, промовисали еколошке вредности. Вече младих било је посвећено и екологији – неопходној едукацији младих о заштити животне средине. Сублимаат разноврсног дружења кроз уметничко стварање школске омладине са обала Лима јесте заједничко вече где су управо они говорили беседу песника Љубивоја Ршумовића „Шта дугујемо Земљи – молитва за воду“, у циљу развијања свести о екологији и посебан акценат је стављен на заштити реке Лим и свим непроцењивим ресурсима које он има, важним за целу полимску област.

Како смо били дужни да ревносно све бележимо, подаци кажу да је у овим креативним активностима младих под слоганом „Још нас има поред Лима“ учествовало 72 креативне деце са обала Лима. Дакле, резултат је: дружење младих; заједничко тематско осликавање (велики број цртежа), заједничке изложбе; описивање Лима, две заједничке збирке песама,¹³ и свакако ангажовано развијање еколошке свести, пре свега чисте воде.

„ЛИМСКА ПЕСНИЧКА РЕГАТА“

Други сегмент Арт фестивала је књижевна манифестација „Лимска песничка регата“. Основна идеја песничке регате је да се у дводневном фестивалу¹⁴ постигне: окупљање књижевних стваралаца из долине Лима, како оних који живе и стварају на том простору тако и оних који потичу са тог простора, а живе на разним местима у свету; да се објави заједничка књига; да се поново чују најлепше песме настајале кроз дуго време у долини Лима, а посвећене су му у најширем смислу значења те реке за ово поднебље и да створи потребу да се такви сусрети и размена поетике учини могућом и убудуће. Све то је упаковано у песничку регату-караван,¹⁵ која је кренула са изворишта Лима, надомак Плава, испод Проклетија.

¹² *Журналац: Мале новине за децу и родитеље*, Год. 7, бр. 20 (април 2017), приступљено 10.09.2019, <http://biblioteka-prijepolje.com>; <https://issuu.com/biblioteka-prijepolje>.

¹³ „Краљевство бијелих рада“ и песме у „Лимске песничке луке“.

¹⁴ У одабиру учесника из сваке општине укључене су биле локалне библиотеке, књижевна друштва и други субјекти из локалних средина.

¹⁵ У песничкој регати учествовало је 32 песника из седам полимских градова.

У свакој „луци“ учесници песничке регате су застали и дружили се са водом и људима. Песничка регата је пловила кроз луке Плав, Андријевица, Беране, Бијело Поље и најдуже се усидрила у песничкој луци Пријепоље. У „Лимској песничкој регати“ су пловили: Слађана Пауновић, Сенадин Пуповић, Хана Шахмановић, Сулејман Шабовић (Плав); Рајко Палибрк, Дарко Јововић (Андријевица); Брахо Адровић, Ребека Чиловић, Велимир Ралевић (Беране); Сафет Хадровић Врбичк и Амина Куч (Рожаје); Шејла Хоти, Слободан Вучинић, Александар Обрадовић, Един Смаиловић (Бијело Поље); Мирко Иконић (Прибој); Драган Папоњак (Рудо); Индира Хаџагић, Драгослав Бато Бабић, Његош Несторовић, Мумин Кучевић, Драгомир Малешаић, Раде Бабић, Илхан Пачариз (Пријепоље).

Детаљ из поетике Фестивала у Пријепољу најбоље одсликавају стихови Драгомира Ђулафића¹⁶ из поеме „Још ме има“:

„Жари л` љето,
вије л` зима,
ја крај Лима.
Куд он тече,
течем и ја.
Он се буди,
ја зарудим,
он се чуди,
а ја шљива,
ја ливада, фрула
шарна, чобан испред
бијела стада, вјетра грива.”¹⁷

Заједничку лимску поетику, употпунили су ученици Пријепољске гимназије који су казивали старе, прастаре, најпознатије, радо слушане речи, стихове из долине Лима. Нисмо сигурни који број публике од Плава до Пријепоља (четири песничке луке) је присуствовао програму, али смо сигурни да је то био велики број.

¹⁶ Драгомир Ђулафић (8. новембар 1940, Горње Луге код Андријевице, Црна Гора) је песник и прозни писац. Од 1984. до 2004. био је директор Народне библиотеке „Лазо Кочовић“ (од 1995. библиотека „Лазо Костић“) у Београду.

¹⁷ *Лимске њесничке луке: зборник њесама* (Пријепоље: Библиотека „Вук Караџић“, 2017), 31–32.

Из свих књижевних сегмената настала је заједничка збирка „Лимске песничке луке“¹⁸ и „Стихом говорим. 5+“¹⁹

Трећи сегмент Арт фестивала био је посвећен издаваштву, сарадњи издавача из две државе, могућностима размене публикација и међу издавачима и институцијама како би се на тај начин књиге дистрибуирале између две државе.²⁰ У Библиотеци „Вук Караџић“ у Пријепољу, 28. маја 2018. године окупили су се библиотекари, музеалци, књижари и представници издавачких кућа из полимских градова који су на округлом столу разговарали о даљој сарадњи у размени (за продају) својих издања и могућем раду на заједничким издавачким пројектима.

У тим контактима и разговорима учињен је значајан напредак. Ми из пријепољске библиотеке годинама настојимо да долазимо до публикација из Црне Горе. Некада размењујемо књиге, некада поклањамо једни другима књиге и трудимо се да на квалитетан начин асистирамо једни другима у прибављању неке публикације, али овај сусрет нам је дао додатне информације, начине, успоставу веза да на што бољи и континуиран начин имамо сарадњу са библиотекама и издавачима из Црне Горе. Своје издаваштво представили су „Књижевни клуб“ Дома културе, Библиотека „Вук Караџић“, Удружење грађана „Лимски дарови“, Музеј Пријепоље, Јавна установа „Рагковићеве вечери поезије“ Бијело Поље, Библиотека Бијело Поље, Полимски музеј Беране, Библиотека Пљевља, МРЗ Пљевља, Културни центар Рожаје, Центар за културу Плав, Народна библиотека Ужице, Градска библиотека Прибој, Књижевни клуб „Далма“ Пљевља, НВО „Стихом говорим“ Бијело Поље, Умјетничка галерија „Витомир Србљановић“ Пљевља, Народни музеј Ужице, Штампарија „Графокартон“ Пријепоље, Галерија „Спирала“ Прибој, Историјски архив Ужице, Учитељски факултет Ужице, Филолошки факултет Никшић, Штампарија „Графичар“ Ужице.

„ЛИМСКЕ ПЕСНИЧКЕ ЛУКЕ“ ИЛИ „СМАРАГДНЕ КЊИГА ЛИМА“

У књизи „Лимске песничке луке“, посвећеној Лиму, објављени су радови, углавном песме, 47 аутора. Представљени су песници из свих седам полимских градова, као и литерарни радови ученика основних школа из Пријепоља и

¹⁸ *Лимске ђесничке луке: зборник ђесама* (Пријепоље: Библиотека „Вук Караџић“, 2017), доступно и на: <http://digital.biblioteka-prijepolje.com/items/show/458>.

¹⁹ *Stihom govorim. 5+* (Bijelo Polje: Stihom govorim, 2017).

²⁰ Сви знамо да актуелан начин набавке (путем јавних набавки) умногоме онемогућава куповину публикација ван своје државе.

других полимских градова. Сви они били су учесници „Лимске песничке регате“ и вечери младих „Још нас има поред Лима“, програма који су крајем маја 2017. били саставни део Арт фестивала „Лим – водени жиг полимских градова“.

Књига је промовисана на 47. Ратковићевим вечерима поезије у Бијелом Пољу (5.9.2017); у Пријеполу 25. септембра 2017. године; на сајму књига у Београду, 23. 10.2017. на штанду Ужичко издаваштво; и у Спомен-библиотеци „Миодраг Булатовић“ код Бијелог Поља.

Примерак књиге прослеђен је свим библиотекама полимских градова. Промоција је увек почињала култном песмом *Лим* Хусеина Башића.²¹

„Када те зовнем зелени Лиме
вода ми се твоја одазове
небо ми се отвори
пут се покори
поље се поклони
да ти дођем.
Када ти дођем из туђине Лиме
напој ме водом тишицом
окуј ми неба мрамором
огради с горе седефом
да ти више никад не одем.“²²

УЛОГА МЕДИЈА У МЕЂУБИБЛИОТЕЧКОЈ И ИНТЕРКУЛТУРНОЈ САРАДЊИ У ПРОЈЕКТУ „ЕВРОПА ЗА КУЛТУРУ, КУЛТУРА ЗА ЕВРОПУ“

Очекивано, улога медија је била да кроз праћење и извештавање широке јавности у Србији и Црној Гори буде сарадник на осваривању циљева сарадње кроз програме.

Све наше активности пропратили су и забележили различити медији (национални, регионални, локални) из Србије и Црне Горе:

- телевизије и радио-станице: РТС, РТЦГ, Локална телевизија ТВ Форум, Регионална телевизија Нови Пазар, Глас Западне Србије, Радио Бијело Поље, ТВ Плав;
- новине: Лист Полимље, Данас, Блиц, ДАН и други;

²¹ Хусеин Башић (Плав, Брезоевица, 1938–4.11.2007), уметник, књижевник, хроничар, истраживач и сакупљач народног стваралаштва.

²² *Лимске њесничке луке: зборник њесама* (Пријеполу: Библиотека „Вук Караџић“, 2017), 19.

- онлајн портали: PP medija, Prijepolje.net, GradPrijepolje.com;
- сајтови: www.biblioteka-prijepolje.com, www.listpolimlje.info, www.biblioteke.org.rs, www.fokuspress.com/kultura, www.prijepoljeonline.wordpress.com;
- друштвене мреже: FB, Instagram.

Локални фотографи су такође имали важну улогу у мисији промоције културе без граница.

ЗАКЉУЧАК

Пројекат је показао да је свима јако потребна сарадња, и институцијама и ствараоцима овог простора. Из седам општина, са програмима које смо реализовали, имала је додира свака библиотека, понегде и музеј, ликовна галерија, дом културе, локалне самоуправе, школе... Из описаног је јасно колико људи, књижевних и других стваралаца је прошло кроз програме, објављене су нове заједничке књиге. Једноставно – реализација ових програмских активности је веома опленила културни живот грађана. Обновљене су давно покидане везе стваралаца и културних институција пограничних општина. Ми верујемо да смо овим програмима међународне сарадње постигли свој стратешки циљ: *Повезивање људи и институција како би заједно допринели развоју међусобне сарадње, уз коришћење културних ресурса и вредности као и прекограничне иницијативе усмерене на размену људи и идеја са циљем побољшања сарадње стручне јавности и цивилној друштва.*

И да нагласимо, схватили смо да је важно да сарађујемо, да имамо много тога да једни с другима створимо и поделимо, тако смо, заједничким напором, ми културне институције, пре свега библиотеке (Плав, Беране, Бијело Поље и Пријепоље) организовале и реализовале *Песничку релацију 2018.* и управо је у току конструкција за *Песничку релацију 2019.* За библиотеке то је и прилика да једни другима поклонимо књиге и да разменимо библиотечка искуства.

ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ

Журналац: Мале новине за децу и родиџеље, Год. 7, бр. 20 (април 2017). Приступљено 10.09.2019.
<http://biblioteka-prijepolje.com>; <https://issuu.com/biblioteka-prijepolje>.

Лимске њесничке луке: зборник њесама. Пријепоље: Библиотека „Вук Караџић“, 2017.

Меморандум о сарадњи (CRIS No: 2016/377-115) и учешћу у пројекту прекограничне сарадње Србије и Црне Горе „Европа за културу, култура за Европу“ потписан 29. августа 2016. године у Бијелом Пољу.

Ђулафић, Драгомир. *Још ме има*. Београд: Интерпресс, 2000.

Програм прекограничне сарадње Србија – Црна Гора у оквиру Инструмента за претприступну подршку (IPA) – Компонента II, бр. 1085/2006 од 17. јула 2006. године.

Stihom govorim. 5+. Bijelo Polje: Stihom govorim, 2017.

<https://www.dan.co.me>

<http://www.biblioteka-prijepolje.com>

<http://www.biblioteka-prijepolje.rs>

<http://digital.biblioteka-prijepolje.com>

<http://www.kraljevstvobijelihrada.stihomgovorim.me>

<http://digital.biblioteka-prijepolje.com/>

<https://sr-rs.facebook.com/centar.kulturu>

<http://foruminfo.rs>

<https://www.listpolimlje.info>

HADIJA DŽIGAL KRIJEŠTORAC
The Library "Vuk Karadžić" Prijepolje
hadjakrijestorac@gmail.com

THE LIBRARY "VUK KARADŽIĆ" PRIJEPOLJE AS A PARTICIPANT
IN THE PROJECTS OF INTER-CULTURAL CROSS-BORDER
CO-OPERATION SERBIA-MONTENEGRO

Summary

The library "Vuk Karadžić" has the decades of experience in the most diverse forms of inter-library and inter-cultural cooperation, making a substantial effort to implement multiple international projects which helped the library to significantly improve its capacities. The last one in a series of international projects that the library has worked on is **IPA Cross-border Co-operation program Serbia-Montenegro – "Europe for the culture, the culture for Europe"** (realized in the 2016–2017 period). The IPA project was utmost important for our library, since it provided the financial support as well as the support in the procurement of scanners for digitalization and creating The Digital Library Prijepolje (the papers on that topic were already published).

In this paper we tackle different segments of the project **"Europe for the culture, the culture for Europe"**, thus, the inter-cultural collaboration and connecting the region. The long-term goal of the project "Europe for the culture, the culture for Europe" was to contribute to improving both the quality and the extent of collaboration among border regions of Serbia and Montenegro (The valley of the river Lim), by connecting cultural institutions, cultural employees, and artists. The library "Vuk Karadžić" has realized this inter-cultural activity with partners from the local environment and Montenegro, through: The Art festival "Lim – the watermark of the surrounding cities", "The Lim's poetic regatta", "The Lim's poetic harbors"; gathering numerous cultural employees, institutions, and artists from a dozen of cities near the river Lim.

KEYWORDS | the library "Vuk Karadžić" Prijepolje, IPA – Instrument for Pre-Accession Assistance, Serbia, Montenegro, cross-border co-operation, inter-cultural co-operation

ХАДИЯ ДЖИГАЛ КРИЕШИТОРАЦ
Библиотека “Вук Караджич” Приеполе
hadijakrijestorac@gmail.com

БИБЛИОТЕКА “ВУК КАРАДЖИЧ” ПРИЕПОЛЕ В ПРОЕКТАХ
ИНТЕРКУЛЬТУРАЛЬНОГО ЗАГРАНИЧНЕГО СОТРУДНИЧЕСТВА
СЕРБИЯ–ЧЕРНОГОРИЯ

СЖАТОСТЬ | Библиотека “Вук Караджич” Приеполе имеет десятилетний опыт различных формах между библиотечного интеркультурного сотрудничества, особенно работала на имплементации больше международных проектов с помощью которых улучшила свои библиотечные мощности. Последний в ряде международных проектов, на котором партнерские работала и по проекту зарубежные сотрудничества Сербии и Черногории, “Европа за культуру культура за Европу” осуществлённых в период 2016–2017 года для нашей библиотеки проект и очень важно потому что была финансовая и другая поддержка для покупки скенера для детализации и формирования дигитальной библиотеки Приеполе (опубликованы работы об этой теме).

В этой работе мы посмотрим на другие сегменты проекта “Европа для культуры, культура для Европы” на интеркультурное сотрудничество и региональное сочетание. На более широком плане цель проекта “Европа за культуру, культура за Европу” был чтобы улучшить повышение качества и объема культурного сотрудничества пограничных регий Сербии и Черногории (Лимская Долина), связывая культурные институции деятелей культуры и искусства. Библиотека “Вук Караджич” и партнеры из местного сообщества и партнеры из Черногории, также как мы же культурная деятельность реализуется через: Арт фестиваль “Водяной знак полимских городов”, “Лимская поэтская регата”, “Лимские поэтские порты” объединяют работников культуры учреждений и художников из городов десяти Лима.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА | Библиотека “Вук Караджич” Приеполе, ИПА - Инструмент для поддержки перед выступлением Сербия, Черногория, трансграничное сотрудничество, межкультурное сотрудничество